

KUZUILIWA KWA WAGONJWA AMBAO TAYARI WAKO KATIKA HOSPITALI

(Sehemu ya 5(2) ya Sheria ya Afya ya Akili 1983)

1. Jina la Mgonjwa	
2. Jina la mtu anayesimamia matibabu yako	

Je! ni kwanini siwezi kutoka katika hospitali hii?

Unawekwa katika hospitali hii chini ya sehemu ya 5(2) ya Sheria ya Afya ya Akili 1983 kwa sababu mtu anayesimamia matibabu yako, au msaidizi wake, wanafikiria kuwa unayo shida ya akili na unahitaji kukaa hospitalini.

“Msaidizi” inamaanisha mtu anayeweza kufanya uamuzi wakati mtu anayesimamia matibabu yako yuko mahali pengine.

Je! nitakuwa hapa kwa muda gani?

Unaweza kuwekwa hapa kwa masaa 72 ili uweze kuonekana na madaktari wawili ili waamue ikiwa unahitaji kuwekwa hospitalini kwa muda zaidi.

Labda pia utaonwa na mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa.

Mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa ni mtu ambaye amefunzwa kwa njia maalum kusaidia kuamua ikiwa watu wanahitaji kuwekwa hospitalini chini ya Sheria ya Afya ya Akili.

Haupaswi kutoka hospitalini wakati huu isipokuwa kama mtu anayesimamia matibabu yako, au msaidizi wake, akuambie ufanye hivyo. Ukijaribu kutoka, wafanyikazi wanaweza kukuzuia, na ikiwa utatoka, unaweza kurudishwa.

Ikiwa tayari ulikuwa umewekwa hospitalini na muuguzi chini ya sehemu ya 5(4) ya Sheria ya Afya, basi wakati ambao umeshawekwa katika hospitali hiyo chini ya sehemu hiyo inahesabiwa kama sehemu ya masaa 72.

Katika kesi yako siku zako 72 zinaisha tarehe:

Tarehe	Saa
--------	-----

Je! ni nini hufanyika baadaye?

Mara tu madaktari wakishakuona, inaweza kuamuliwa kuwa unahitaji kukaa hospitalini kwa muda zaidi. Daktari au mtaalam wa afya ya akili aliyeidhinishwa atakuambia ni kwanini na inaweza kuwa muda gani. Utapewa kijikaratasi kingine kukuambia ni nini kitakachofanyika. Ikiwa imeamuliwa kwamba hautaji kukaa, wao (au mfanyikazi mwingine) atakuzungumzia juu ya ni usaidizi gani mwingine unapaswa kupata.

Ikiwa haujaambiwa unapaswa kukaa hospitalini mwisho wa masaa 72, utakuwa huru kutoka. Lakini unaweza kuamua kukaa hospitalini kama mgonjwa wakujitolea. Ikiwa hautaki kutoka hospitalini mwisho wa masaa 72, tafadhali zungumza na mfanyikazi kwanza.

Je! ninaweza kuomba rufaa?

Hapana. Hata ikiwa haukubaliani kuwa unahitaji kukaa hospitalini saa hii, huwezi kuomba rufaa kinyume na uamuzi wa kukuweka hapa chini ya sehemu ya 5(2).

Je! nitapewa matibabu gani?

Wafanyikazi wa hospitali watakuambia kuhusu matibabu yoyote wanayofikiria unahitaji. Una haki ya kukataa matibabu yoyote ikiwa hautaki. Isipokuwa katika hali maalum, ambazo utafafanuliwa, utapewa matibabu ambayo hukubali.

Kumjulisha jamaa wako wa karibu zaidi

Nakala ya kijikaratasi hiki kitapewa mtu ambaye Sheria ya Afya ya Akili inasema ni jamaa wako wa karibu zaidi.

Kuna orodha ya watu katika Sheria ya Afya ya Akili ambao wanachukuliwa kama jamaa. Kwa kawaida, mtu anayekuja juu kabisa kwenye orodha ndiye jamaa wako wa karibu zaidi. Wafanyikazi wa hospitali wanaweza kukupa kijikaratasi kinachoeleza haya na ni haki gani jamaa wako wa karibu zaidi anazo kuhusiana na utunzaji na matibabu yako.

Katika hali yako, tumeambiwa kuwa jamaa wako wa karibu zaidi ni:

Ikiwa hautaki mtu huyu kupata nakala ya kijikaratasi hiki, tafadhali ambia muuguzi wako au mfanyikazi mwingine.

Kubadilisha jamaa wako wa karibu zaidi

Ikiwa haufikirii kuwa mtu huyu anafa kuwa jamaa wako wa karibu zaidi, unawezaomba mtu mwingine achukuliwe kama jamaa wako wa karibu zaidi badala yeke kwenye Korti ya Mkoa.

Wafanyikazi wa hospitali wanawezakupa kijikaratasi kinachofafanua haya.

Barua Zako

Utapewa barua zote unazotumiwa wakati uko kwenye hospitali. Unaweza kutuma barua kwa mtu yeyote isipokuwa mtu aliyesema hataki kupokea barua kutoka kwako. Barua za watu hao zinaweza kuzuiliwa na wafanyikazi wa hospitali.

Kanuni za Kufanya kazi

Kuna Kanuni za Kufanya kazi zinazotoa ushauri kwa wafanyikazi hospitalini kuhusu Sheria ya Afya ya Akili na kutibu watu walio na shida ya akili. Wafanyikazi wanapaswa kuzingatia Kanuni inasema nini wakati wanapofanya uamuzi kuhusu utunzaji wako. Unaweza kuuliza nakala ya Kanuni, ikiwa unataka.

Ninapaswa kulalamika aje?

Ikiwa unataka kulalamika kuhusu jambo lolote linalohusiana na utunzaji wako na matibabu katika hospitali tafadhali ongea na mfanyikazi. Hii inaweza kusaidia kutatua swala hilo. Wanaweza kupa habari kuhusu utaratibu wa malalamishi ya hospitali, ambayo unaweza kutumia kujaribu kutatua malalamishi yako kupitia jambo linaitwa suluhisho za kawaida. Wanaweza pia kukuambia kuhusu watu wengine wowote ambao wanaweza kukusadia kulalamika.

Ikiwa hauhisi kuwa utaratibu wa malalamishi ya hospitali unweza kukusaidia, unaweza kulalamika kwa Tume ya Kujitegemea. Tume hiyo huchunguza jinsi Sheria ya Afya ya Akili inatumika, kuhakikisha inatumiwa vyema na kuwa wagonjwa wanatunzwa vyema wakiwa hospitalini. Wafanyikazi wa hospitali wanaweza kukupa kijikaratasi kinachofafanua jinsi ya kuwasiliana na Tume.

Usaidizi na habari zaidi

Ikiwa kuna jambo lolote ambalo hauelewi kuhusu utunzaji wako na matibabu yako, wafanyikazi watajaribu kukusaidia. Tafadhali uliza mfanyikazi kukufafanulia ikiwa kuna jambo lolote katika kijikaratasi hiki ambalo hauelewi au ikiwa una maswali mengine ambayo kijikaratasi hiki hakijajibu.

Tafadhali uliza nakala nyingine ya kijikaratasi hiki ukitaka kumpa mtu mwingine.